

4. Afli, kvótaívilnanir og aflaverðmæti

4.1 Löndun afla

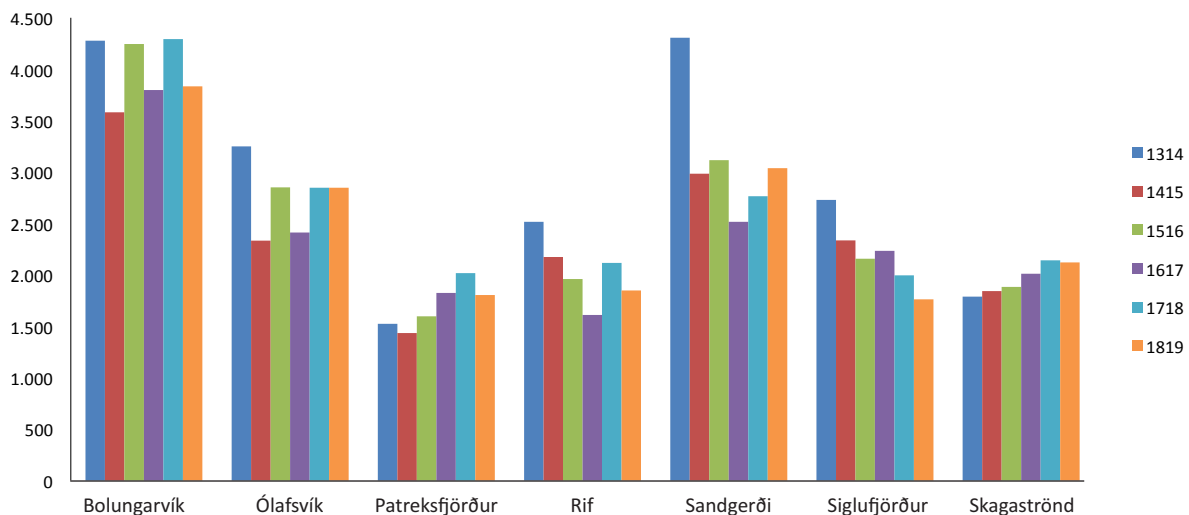
Fiskistofa á samstarf við löndunarhafnir um vigtun og skráningu landaðs afla. Niðurstöður vigtunar á afla eru skráðar í aflaskráningarkerfið GAFL (Gagnagrunn Fiskistofu og Löndunarhafna). Þetta gera starfsmenn löndunarhafna og eru upplýsingarnar sendar jafnóðum á rafrænu formi í gagnagrunn Fiskistofu. Í GAFLinum hefur Fiskistofa ávallt nýjustu fánlegar upplýsingar um afla og fylgist náið með aflaheimildum einstakra skipa. Á fiskveiðiárinu 2018/2019 voru 50.681 landanir skráðar í aflaskráningarkerfið. Þetta er sambærilegur fjöldi landana og í fyrra.

Bolungarvík er sú höfn þar sem flestar landanir fóru fram á síðasta fiskveiðiári eða 3.833 talsins. Þeim fækkaði um 460 frá fiskveiðiárinu 2017/18. Næst kemur Sandgerði með 3.037 og Ólafsvík með 2.847 landanir.

4.2 Afli og kvótaívilnanir

Heildarafla íslenskra skipa í botnfiski til aflamarks má sjá í töflu 4.2. Ef borinn er saman heildarafla og afli sem reiknaður er til aflamarks er nokkur munur þar á. Helsta skýringin á því er afli sem er undanþeginn aflamarki vegna sérreglna sem um hann gilda, s.s. reglur er varða línuaflla, afla sem rennur til Verkefnasjóðs sjávarútvegsins (VS-afla), undirmálsafla og afla í strandveiðum. Línuívilnun náði á síðasta fiskveiðiári eins og undanfarin ár til þorsks, ýsu, steinbíts, gullkarfa, löngu og keilu. Á síðasta fiskveiðiári mátti veiða 3.000 tonn af þorski, 1.000 tonn af ýsu, 700 tonn af steinbít, 30 tonn af gullkarfa, 100 tonn af löngu og 25 tonn af keilu miðað við slægðan fisk umfram aflamark á sérstaklega beitta línu. Eins og sjá má á töflu 4.2 fullnýttu íslensk fiskiskip ekki heimildir sínar í línuívilnun. Enn eru íslensk fiskiskip að landa minna af VS-afla en hefur verið undanfarin ár, en hluti af andvirði þess afla greiðist í Verk-

4.1 Fjöldi landana eftir helstu löndunarhöfnum fiskveiðiárin 2013/14 til 2018/2019

efnasjóð sjávarútvegsins. Undirmálsaflí af þorski var sambærilegur og í fyrra, en þá hafði hann lækkað um tæp 30%.

Á hverju ári veiða íslensk skip fjölda tegunda sem ekki eru bundnar aflamarki. Á síðasta fiskveiðiári var grásleppa mest veidda ókvótabundna tegundin með 5.035 tonn. Næst mest var veitt af sæbjúgum eða 4.624 tonn. Bæði veiðar sæbjúgum og grásleppu eru bundnar sérstöku veiðileyfi sem Fiskistofa gefur út.

4.3 Aflaverðmæti

Upplýsingar um aflaverðmæti og ráðstöfun afla eru fengnar úr vigtar- og ráðstöfunarskýrslum sem kaupendur sjávarafla skila til Fiskistofu. Í þeim tilgangi hefur stofnunin tekið upp rafrænt kerfi þar sem skýrslum er skilað í gegnum vefviðmót. Það kerfi komst í fulla notkun á fyrsta ársfjórðungi 2018. Aflaverðmæti þorsks á síðasta fiskveiðiári nam tæplega 69 milljörðum króna en hefur hækkað jafnt og þétt eftir mikinn samdrátt árið 2016/17. Verðmæti ýsuaflans jókst einnig aftur um rúm-

4.2 Afli íslenskra skipa botnfisktegundum innan lögsögu 2018/2019 og 2017/2018 (tonn upp úr sjó)

Fisktegund	Heildarmagn	Til kvóta	Vs-aflí	2018/2019		
				Línuvillnun	Undirmál Utan kvóta*	
Þorskur	262.887	249.288	1.258	1.830	1.113 9.398	
Ýsa	58.631	57.430	84	804	245 68	
Ufsi	70.151	69.248	18		0 885	
Karfi / Gullkarfi	44.445	44.224	24	13	8 176	
Langa	6.927	6.864	5	53		5
Keila	2.453	2.432	6	10		5
Steinbítur	9.329	8.901	13	403		12
Skötuselur	563	563	0			0
Grálúða	12.654	12.554	96			4
Skarkoli	7.096	7.045	49			2
Þykkvalúra / Sólkoli	1.525	1.525	0			0
Langlúra	844	844				
Sandkoli	451	271				180
Skrápflúra	11	7	0			4
Djúpkarfi	8.660	8.636	4			20
Samtals	486.627	469.832	1.557	3.113	1.366	10.759

Fisktegund	Heildarmagn	Til kvóta	VS-aflí	2017/2018		
				Línuvillnun	Undirmál Utan kvóta*	
Þorskur	267.134	253.685	935	2.360	995 9.159	
Ýsa	42.499	41.024	231	921	268 55	
Ufsi	58.786	58.126	22		0 638	
Karfi / Gullkarfi	51.697	51.430	36	19	25 187	
Langa	7.018	6.948	1	65		4
Keila	2.201	2.172	11	15		3
Steinbítur	9.516	8.834	6	662		14
Skötuselur	652	652	0			
Grálúða	14.873	14.805	62			6
Skarkoli	8.208	8.199	6			3
Þykkvalúra / Sólkoli	1.777	1.766	11			
Langlúra	885	885	0			
Sandkoli	399	297	0			102
Skrápflúra	21	11	1			9
Djúpkarfi	10.539	10.514				25
Samtals	476.205	459.348	1.322	4.042	1.288	10.205

* Meðal annars strandveiði og rannsóknafli

4.3 Afli í ókvótubundnum tegundum fiskveiðiárin 2015/2016 til 2017/2018

Fisktegund	15/16	16/17	17/18	18/19
Lýsa	690	643	844	780
Tindaskata	1.399	1.007	552	798
Skata	170	139	144	182
Háfur	13	3	2	2
Lúða	141	120	159	135
Stórkjaftha / Öfugkjaftha	498	467	387	341
Spærlingur	639	262	21	212
Náskata	17	7	16	27
Stinglax	382	334	222	87
Ígulker	293	313	376	412
Sæbjúga	2.908	2.743	5.418	4.624
Grásleppuhrogn	21	0	0	0
Rauðmagi	55	25	20	22
Grásleppa	5.416	4.569	4.518	5.035
Samtals (tonn)	14.622	12.286	14.322	14.397

lega 5 milljarða. Aflaverðmæti makrils voru rúmlega 10 milljarðar fiskveiðiárið 2018/2019. Aflaverðmæti íslenskra fiskiskipa var samtals tæpir 135 milljarðar króna og jókst um tæplega 17 milljarða á milli fiskveiðiára.

Á fiskveiðiárinu 2018/2019 fór að venju mestur hluti þorskaflans í landfrystingu eða rúm 97 þúsund tonn (35,3%). Næst mest fór ísað í flug eða tæp 77 þúsund tonn (27,8%). Þessi ráðstöfun á þorskaflanum hefur aukist verulega á síðastliðnum árum. Rúm 42 þúsund

4.4 Aflaverðmæti helstu nytjastofna – þrjú fiskveiðiár (millj. kr.)

Fisktegund	16/17	17/18	18/19
Þorskur	50.177	58.700	68.669
Ýsa	7.841	9.359	14.452
Ufsi	6.223	7.178	10.520
Gullkarfi	7.091	8.430	9.589
Langa	1.051	1.024	1.091
Steinbítur	978	1.203	1.452
Úthafskarfi	343	222	58
Skötuselur	282	267	250
Grálúða	6.754	8.335	7.636
Skarkoli	997	1.599	1.831
Síld	6.413	4.370	5.216
Loðna	3.597	4.730	
Makrill	9.108	8.255	10.376
Humar	822	629	298
Rækja	1.259	1.457	1.141
Djúpkarfi	1.721	2.218	2.172
Samtals	104.657	117.976	134.751

tonn af þorski fóru í söltun sem er minna en á fyrra fiskveiðiári. Óunninn fiskur í gám var tæplega 35 þúsund tonn fiskveiðiárið 2018/19 og hefur aukist um 240% á tveimur árum. Af makrilaflanum fóru um 83% í landfrystingu samanborið við 69% á fyrra ári. Tæplega 8% makrilaflans voru sjófryst samanborið við 17% á fyrra ári. Rúm 13 þúsund tonn af makríl fóru í bræðslu samanborið við 20 þúsund tonn á vertíðinni 2018.

4.5 Helsta ráðstöfun afla eftir fisktegundum (afla er í tonnum)

Fisktegund	Frysting	Sjó- frysting	Ísað í flug	2018/2019			Óunnið í gám	Unnið í gám	Flökun	Innanlands- neysla	
				Söltun	Hersla/ þurrkun	Bræðsla					
Þorskur	97.311	34.009	76.834	275	42.453	915	104	11.929	5.348	4.815	1.924
Ýsa	17.299	13.542	13.047	1	44	1.038	69	11.152	188	746	1.974
Ufsi	22.407	31.334	5.855	14	1.921	1	51	8.139	377	414	10
Skötuselur	11	0	227	0	0	0	0	119	75	104	20
Skarkoli	2.065	63	1.113	3	1	0	0	3.396	166	109	162
Síld	69.924	16.981	0	0	2.853	0	40.183	0	0	0	2
Kolmunni	10.886	1.243	0	5.926	0	0	252.822	0	0	0	0
Makrill	138.195	12.671	103	4	392	0	13.453	238	1	1.301	2
Samtals	358.099	109.843	97.180	6.224	47.662	1.954	306.682	34.974	6.155	7.490	4.096

Fisktegund	Frysting	Sjó- frysting	Ísað í flug	2017/2018			Óunnið í gám	Unnið í gám	Flökun	Innanlands- neysla	
				Söltun	Hersla/ þurrkun	Bræðsla					
Þorskur	99.848	34.028	76.564	705	47.210	991	142	10.573	3.611	3.747	2.659
Ýsa	15.320	5.456	12.522	49	1	1.121	16	6.379	152	184	2.161
Ufsi	19.301	27.329	5.255	11	1.958	56	22	3.487	140	1.394	17
Skötuselur	10		68					239	142	152	40
Skarkoli	2.151	84	1.204	1		0		4.439	111	15	186
Síld	61.090	17.549	1		3.335	0	35.144				1
Loðna	33.364	7.376				0	137.388				
Kolmunni	8.078	1.019					288.206				
Makrill	105.916	25.375	154		913		19.799	86		510	9
Samtals	345.079	118.216	95.768	766	53.418	2.168	480.716	25.202	4.157	6.001	5.074

